

IN MEMORIAM
BENEDICTUS HUBERTUS DANSER

DANSER overleden! . . . Deze onverwachte treurmare wekte ontsteltenis en verslagenheid onder zijn vele vrienden en bekenden in ons gehele land; te meer, daar in enkele dagen het noodlot zich aan hem voltrokken had. Donderdag 14 Oktober maakten zware hoofdpijnen hem het werken onmogelijk; Zondag daarop bracht men hem naar het Diaconessenhuis en Maandagmorgen 18 Oktober kwam door een hersenbloeding een einde aan zijn eervolle loopbaan.

Te Schiedam geboren op 24 Mei 1891, kwam hij later met zijn familie in Rotterdam wonen. Daar maakten wij kennis voor meer dan dertig jaar, toen hij nog leerling was van de H.B.S. aan de 's-Gravendijkwal. Zijn eerste brief handelde over een twijfelachtige treurwilg, die aan de Oude Dijk stond. Niet lang daarna volgde een tweede schrijven over een *Schoenoplectus lacustris* of *Tabernaemontani*, die niet geheel klopte met de beschrijvingen in de flora's. Wel een bewijs, dat de jonge DANSER zich niet bepaalde tot paradeplanten als Liliaceae, Orchidaceae, Ranunculaceae e.d., zoals velen in hun eerste jaren doen, maar ook oog had voor minder „gemakkelijke” families. Hij zou trouwens spoedig ondervinden, dat voor een nauwgezet onderzoeker geen gemakkelijke of moeilijke families bestaan, maar dat elke plantengroep zijn eigenaardige problemen biedt.

Nadat hij het eindexamen met gunstig gevolg had afgelegd, waarbij hij voor Natuurlijke Historie een 10 behaalde, werd hij in 1910 onderwijzer aan de school aan de Parallelweg, vlak bij de Handels-terreinen, die tussen de schooltijden ijverig werden afgezocht. Het was echter niet zijn bedoeling, onderwijzer te blijven: hij besteedde zijn vrije tijd aan de studie van de klassieke talen om het Staats-examen te kunnen afleggen, hetgeen dan ook in 1913 met goede uitslag geschiedde. Zijn vroegere leraar Dr H. W. WOUTERLOOD, wien hij steeds dankbaar bleef gedenken en wiens lessen hij nooit vergat, heeft op dit besluit grote invloed uitgeoefend. DANSER liet zich inschrijven als student te Amsterdam, werkte bij HUGO DE VRIES en STOMPS, en promoveerde in 1921 cum laude. Bij die gelegenheid werden niet alleen zijn uitgebreide kennis en scherp

inzicht, maar ook zijn grote talenkennis door de promotor geroemd, die daarvan bij de bestudering van buitenlandse literatuur veel profijt had getrokken. Kort voor die promotie had DANSER een betrekking aanvaard als leraar aan een H.B.S. te Haarlem. In 1925 zien wij hem privaat-docent te Amsterdam, maar nog in datzelfde jaar vertrekt hij naar Indië, waar hij tot 1929 als assistent aan het Herbarium te Buitenzorg werkt. Na zijn terugkeer in Holland was hij een jaar assistent te Groningen. In 1931, toen SCHOUTE zijn professoraat neerlegde, volgde hij hem op, eerst als buitengewoon en sinds 1 September 1943 als gewoon hoogleraar. Wij hadden gehoopt, hem nog vele jaren als zodanig werkzaam te zien, maar het heeft niet zo mogen zijn: midden uit zijn werk, vol plannen voor de toekomst, is hij weggeroepen.

Het grote aantal publikaties, door hem in het licht gegeven, vervult ons met bewondering. Onwillekeurig komt de gedachte bij ons op, dat er weinig Nederlandse systematici zijn, die zoveel hebben geschreven. Zijn streng-wetenschappelijke betoogtrant en levendige stijl maakten het lezen zijner geschriften vaak tot een genot, zo zelfs dat een geestdriftig florist zijn artikelen over de Nederlandse Polygonaceae als „letterkunde” bestempelde. DANSER's aandacht werd op deze familie gevestigd, doordat wij hem, kort na onze kennismaking, een afschrift gaven van een determinatie-tabel, voor ons eigen gebruik opgesteld. Dit op zichzelf onbetekenend feit gaf richting aan zijn studie voor het volgend tiental jaren. Het werd de aanleiding tot zijn schitterende stukken in het Nederlandsch Kruidkundig Archief. Aan de Polygonaceae ontleende hij het onderwerp voor zijn proefschrift. Tijdens zijn verblijf in Indië schreef hij er ook over en nog op een der laatste floristenvergaderingen die hij bezocht, sprak hij over vormen van *Rumex Acetosella* naar aanleiding van een artikel in een der Scandinavische tijdschriften. In verband hiermee droeg hij een zijner studenten op, om deze *Rumex*-soort te kweken en nader te onderzoeken.

Gedurende zijn verblijf in Indië kreeg hij gelegenheid tot volle ontplooiing zijner talenten. Na het verschijnen van „Die Polygonaceen Niederländisch-Indiens” werd hem opgedragen de Nepenthaceae in studie te nemen en „The Nepenthaceae of the Netherlands-Indies” was daarvan het resultaat. Daarna kwamen de Loranthaceae aan de beurt, waaraan wij „The Loranthaceae of the Netherlands-Indies” danken. Het zijn deze drie werken geweest, die de aandacht der wetenschappelijke botanische wereld op DANSER hebben gevestigd en waarmee hij zich een goede naam heeft verworven onder de systematici. Behalve deze drie families, waarover hij geregeld bleef publiceren, bestudeerde hij *Lamium*, *Stachytarpheta*,

Cornaceae en Santalaceae, terwijl hij zich in de laatste tijd ook met Coniferen bezighield.

Het kweken van planten verzuimde hij evenmin. Nog toen hij onderwijzer was, huurde hij te Kralingen een volkstuin, waarin hij bijna uitsluitend Polygonaceae kweekte. De huurders van aangrenzende tuinen, die aanvankelijk niet begrepen, welke nieuwe en onbekende groenten door hem geteeld werden, moesten hiervan niet veel hebben. Na enkele maanden begonnen zij te vrezen, dat al dit „onkruid” hun eigen kwekerijen zou kunnen overwoekeren. Zij dreigden een aanklacht bij het bestuur in te dienen, maar goede woorden en een les in de open lucht over de verspreidingsmiddelen der planten bezwoeren dit onheil, waardoor hij de tuin nog enkele malen kon inhuren. In Amsterdam zette hij zijn kweekproeven voort, vooral met adventieve Rumices, waarbij enkele nieuwe en zeer interessante bastaarden ontstonden. Door de bestudering van de resultaten had hij een oorspronkelijke kijk gekregen op genetische problemen. Hij legde hiervan getuigenis af in artikelen als: „Over het soortsbegrip in de Plant- en Dierkunde” en „Ueber die Begriffe Komparium, Kommiskuum und Konvivium”. De tijd zal moeten leren, of hij wat deze theoriën betreft aanhangers heeft gevonden.

DANSER heengegaan! . . . Het valt ons moeilijk ons in te denken, dat hij niet meer onze floristen-bijeenkomsten zal bijwonen, waar hij sinds zijn benoeming tot lid in 1912 steeds een graag-geziene verschijning was. Wij herinneren ons nog altijd, hoe hij in de eerste jaren van zijn lidmaatschap een flink pakket herbariummateriaal ter tafel bracht om dan enthousiast de verschillende soorten en bastaarden te bespreken. Zijn studie en zwakke gezondheid beletten hem daarna gedurende enkele jaren aan de werkzaamheden en ekskursies deel te nemen. Na zijn terugkeer uit Indië sloot hij zich dadelik weer aan en werd de vraagbaak voor velen. Niet enkel op de vergaderingen: wie een of andere moeilijkheid niet tot oplossing kon brengen of literatuur nodig had, schreef aan DANSER en kreeg spoedig de gevraagde hulp. Niemand was dan ook meer geschikt om het ondervoorzitterschap van de Redaksie-Commissie voor de Flora Neerlandica te bekleden dan hij: zijn woord had gezag en zijn advies was wel gefundeerd. Zoals tijdens zijn verblijf in Indië zijn ijver anderen meesleepte en tot hard werken aanvuurde, werkte onder ons zijn enthousiasme aanstekelijk en bleef onverflauwd: vol vreugde schreef hij ons nog deze zomer, dat hij bij Groningen de vermoedelijk nog niet-beschreven bastaard had gevonden tussen *Alisma gramineum* en *A. Plantago-aquatica*; en hoe glansden zijn ogen, toen hij ons vertelde, dat blijkens het onderzoek van een zijner studenten onze ideeën omtrent de verspreiding van

Cochlearia anglica en *C. officinalis* geheel gewijzigd dienden te worden. Niet alleen door zijn bijdragen op de vergaderingen, maar ook doordat hij studenten en leden der Vereniging aanspoorde Nederlandse planten te onderzoeken en hen daarbij krachtig steunde, heeft hij de floristiek trouw gediend en het doel der Vereniging bevorderd, evenals door zijn kort bestuurderschap.

Zijn persoonlijkheid trof ieder steeds door zijn eenvoud, levenslust en de bereidwilligheid, waarmee hij anderen liet profiteren van zijn gaven; eigenschappen, die door zijn *ex-libris* wel sterk worden uit-

gedrukt. Hij zou zich in zijn jonge jaren veel liever op Dierkunde hebben toegelegd, waarbij de insecten, vooral de vlinders, zijn bijzondere voorkeur hadden. Maar hij had een afschuw van het doden van dieren, en koos daarom de Botanie tot levensvak. Met zijn zachte inborst stemde zijn grote liefde voor de muziek goed overeen.

In de volle kracht zijner jaren is hij ons ontvallen, en langzaam aan wordt het ons duidelijk, hoeveel wij in hem moeten missen, nu wij het werk zonder hem voortzetten. Maar het vele schone, dat *DANSER* heeft nagelaten, en dat hem een der eerste plaatsen doet innemen onder de beste Nederlandse systematici, blijft ons een navolgenswaardig voorbeeld. Het zal zijn waarde behouden zolang Plantensystematiek en Floristiek beoefend worden.

Desember 1943.

J. en W.

LIJST DER GESCHRIFTEN VAN B. H. DANSER

A. POLYGONACEAE

- 1915 B. H. DANSER. Mededeeling op de Vergadering der Nederlandsch Botanische Vereeniging van 6 April 1915. Ned. Kruidk. Archief 1914 (1915) p. 57—64.
- 1916 — Mededeelingen op de Vergadering der Ned. Bot. Ver. van 30 December 1915. Ned. Kruidk. Archief 1915 (1916) p. 103—116.
- 1917 — Over *Rumex fennicus*, *Rumex Weberi* en *Rumex Schreberi*. Ned. Kruidk. Archief 1916 (1917) p. 161—176.
- 1921 — Bijdrage tot de kennis van eenige Polygonaceae. Ned. Kruidk. Archief 1920 (1921) p. 208—250.
- 1921 — Contribution à la systématique du *Polygonum lapathifolium*. 1921. Proefschr. Univ. Amsterdam. Ook in Recueil des travaux botaniques néerlandais XVIII (1921) p. 125—212.
- 1922 — De Nederlandsche *Polygonum*-bastaarden. Ned. Kruidk. Archief 1921 (1922) p. 156—166.
- 1922 — Bijdrage tot de kennis der Nederlandsche Rumices. Ned. Kruidk. Archief 1921 (1922) p. 167—228.
- 1922 — De Nederlandsche *Rumex*-bastaarden (eerste deel). Ned. Kruidk. Archief 1921 (1922) p. 229—265.
- 1922 — Fünf neue *Rumex*-Bastarde. Recueil des travaux botaniques néerlandais XIX (1922) p. 293—308.
- 1923 — De Nederlandsche *Rumex*-bastaarden (tweede deel). Ned. Kruidk. Archief 1922 (1923) p. 175—210.
- 1924 — De Nederlandsche *Rumex*-bastaarden (derde deel). Ned. Kruidk. Archief 1923 (1924) p. 232—270.
- 1924 — Determineertabel voor de in Nederland in het wild gevonden Polygonaceën. Ned. Kruidk. Archief 1923 (1924) p. 271—306.
- 1924 — Ueber einige Aussaatversuche mit *Rumex*-bastarden. Genetica VI (1924) p. 145—220.
- 1925 — *Rumex exsul*, nova hybrida. Ned. Kruidk. Archief 1924 (1925) p. 213—216.
- 1926 — Beitrag zur Kenntnis der Gattung *Rumex*. Ned. Kruidk. Archief 1925 (1926) p. 414—484.
- 1926 — De *Polygonum*-soorten der theetuinen op Java. Meded. v. h. Proefstation voor Thee, No. XCVIII. Batavia, 1926.
- 1927 — Die Polygonaceen Niederländisch-Ostindiens. Bull. Jard. bot. Buitenzorg, Ser. III Vol. VIII (1927) p. 117—261.
- 1927 — *Polygonum*-vegetaties in de Tropen. De Tropische Natuur XVI (1927) p. 28—35.
- 1927 — Polygonaceae. Nova Guinea XIV, Botanie, Livr. 2 (1927) p. 333—336.
- 1927 — A Revision of the Queensland Polygons. Proc. Roy. Soc. of Queensland XXXIX no. 3 (1927) p. 23—42.
- 1931 — Zur Polymorphie des *Polygonum lapathifolium*. Ned. Kruidk. Archief 1931 (1931) p. 100—125.
- 1932 — On some *Rumex* and *Polygonum* hybrids from Java. Bull. Jard. bot. de Buitenzorg, Ser. III Vol. XII (1932) p. 65—70.
- 1935 — Note on a number of New Guinea Polygonaceae, mainly collected by L. J. Brass in Papua on the 1933 New Guinea Expedition of Natural History. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. XIII (1935) p. 429—431.

- 1942 — *Polygonum Schindleri* Danser. Gedenkboek J. Valckenier Suringar der Ned. Dendr. Ver. (1942) p. 206—207.

B. NEPENTHES

- 1927 B. H. DANSER. Indische Bekerplanten. De Tropische Natuur XVI (1927) p. 197—205.
 1928 — The Nepenthaceae of the Netherlands Indies. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. IX (1928) p. 249—438.
 1931 — Nepentheceae. Mitt. aus dem Inst. f. allg. Bot. in Hamburg, 7. Band, Heft 3 (1931) p. 217—221.
 1935 — Note on a few Nepenthes. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. XIII (1935) p. 465—469.

C. LORANTHACEAE

- 1929 B. H. DANSER. Een paar algemeene Loranthaceeën. De Tropische Natuur XVIII (1929) p. 83—87.
 1929 — Een nieuwe *Viscum* voor Nederlandsch-Indië. De Tropische Natuur XVIII (1929) p. 119—120.
 1929 — On the taxonomy and the nomenclature of the Loranthaceae of Asia and Australia. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III, Vol. X (1929) p. 291—373.
 1931 — *Tapinanthus oedostemon*, a new african Loranthacea. Ned. Kruidk. Archief 1931 (1931) p. 167—169.
 1931 — *Tapinostemma meridianum*, eine neue tropisch-afrikanische Loranthacee. Notizblatt d. bot. Gart. u. Mus. Berlin-Dahlem. Band XI n. 103 (1931) p. 216—218.
 1931 — The Loranthaceae of the Netherlands Indies. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. XI (1931) p. 233—519.
 1933 — A new system for the genera of Loranthaceae Loranthoideae, with a nomenclator for the old world species of this subfamily. Verh. Kon. Akad. Wet. afd. Natuurk. (2e Sectie). Deel XXIX no. 6 (1933). 128 pp.
 1933 — *Thaumasianthes*, eine neue Loranthaceengattung aus den Philippinen. Rec. trav. bot. néerl. XXX (1930) p. 464—481.
 1934 — Miscellaneous notes on Loranthaceae 1—6. Rec. trav. bot. néerl. XXXI (1934) p. 223—236.
 1934 — The Loranthaceae of the Oxford University Expedition to Sarawak in 1932. Rec. trav. bot. néerl. XXXI (1934) p. 237—247.
 1934 — Miscellaneous notes on Loranthaceae 7—8. Rec. trav. bot. néerl. XXXI (1934) p. 751—760.
 1935 J. C. MEKEL. der Blütenstand und die Blüte von *Korthalsella Dacrydii*. Blumea I n. 2 (1935) p. 312—319. (Na de dood van Mekel naar diens preparaten en besprekingen door Danser uitgegeven).
 1935 B. H. DANSER. A Revision of the Philippine Loranthaceae. The Philippine Journal of Science, Vol. 58 no. 1 (1935) 151 pp.
 1935 — Loranthaceae collected in the Salomon Islands by L. J. Brass and S. F. Kajewski, on the Arnold Arboretum Expedition, 1930—1932. Vol. XVI (1935) p. 206—209.
 1935 — Vernacular names of Loranthaceae in the Malay Peninsula and The Netherlands Indies. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. XIII (1935) p. 487—496.
 1936 — Loranthaceae. *Candollea* VI (1936) p. 457—459. (Overdruk p. 1, 2).

- 1936 — New Papuan Loranthaceae. Botanical results of the Archbold Expedition no. 2. Brittonia, May 1936, Vol. 2 no. 2 p. 131—134.
- 1936 — A New Papuan Didiscus. Botanical results of the Archbold Expedition no. 3. Brittonia, May 1936, Vol. 2, no. 2 p. 135—136.
- 1936 — Miscellaneous notes on Loranthaceae 9—15. Blumea II (1936) p. 34—59.
- 1936 — The Loranthaceae Loranthoideae of the Tropical Archipelagos east of the Philippines, New-Guinea and Australia. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. XIV¹ (1936) p. 73—98.
- 1937 — A Revision of the genus Korthalsella. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. XIV² (1937) p. 115—159.
- 1937 — A new Amyema from Australia. Candollea VII (1937) p. 242, 243.
- 1938 — Miscellaneous notes on Loranthaceae 16—18. Blumea III (1938) p. 34—59.
- 1938 — Korthalsella Degeneri Danser. Flora Hawaiiensis (1938); 1 ongenummerde pagina en afbeelding.
- 1938 — The Loranthaceae of French Indo-China and Siam. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. XVI¹ (1938) p. 1—63.
- 1940 — Miscellaneous notes on Loranthaceae 19—24. Blumea III (1940) p. 389—404.
- 1941 — Miscellaneous notes on Loranthaceae 25. Blumea IV (1941) p. 259—260.
- 1941 — The British-Indian Species of Viscum revised and compared with those of South-Eastern Asia, Malaysia and Australia. Blumea IV (1941) p. 261—319.

D. SOORTSBEGRIJF

- 1925 B. H. DANSER. Over de beteekenis van de Plantengeografie voor de Phylogenie en de Systematiek. Openbare les, gegeven bij de opening van zijn colleges als privaats-docent in de plantengeografie aan de Universiteit van Amsterdam op 11 Februari 1925. (Amsterdam, zonder uitg. of jaart.).
- 1927 — Over het soortsbegrip in de Plant- en Dierkunde. Hand. vierde Ned.-Ind. Natuurw. Congres 1926 (1927) p. 341—349.
- 1929 — Ueber die Niederländisch-Indischen Stachytarpheta-Arten und ihre Bastarde, nebst Betrachtungen über die Begrenzung der Arten im Allgemeinen. Ann. Jard. bot. Buitenzorg XL (1929) p. 1—44.
- 1929 — Ueber die Begriffe Komparium, Kommiskuum und Konvivium, und über die Entstehungsweise der Konvivien. Genetica XI (1929) p. 399—450.
- 1935 — Het soortsbegrip. Hand. XXV Ned. Natuur- en Geneesk. Congres (1935). Overdr. p. 1—3.

E. OVERIGE STUKKEN

- 1926 B. H. DANSER. Zijn *Lamium hybridum* Vill. en *Lamium intermedium* Fr. bastaarden?. Ned. Kruidk. Archief 1925 (1926) p. 407—413.
- 1926 — Die systematische Stellung der Houttuynschen Gattungen *Reynoutria* und *Truellum*. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. VIII (1926) p. 25—31.
- 1927 — In memoriam Casper van Overeem. Bull. Jard. bot. Buitenzorg Ser. III Vol. IX (1927) p. 1—7.
- 1927 — In memoriam Dr. C. van Overeem. De Tropische Natuur XVI (1927) p. 57, 58.

- 1931 — Het arbeidsveld van de Plantensystematiek. Rede, uitgesproken bij het aanvaarden van het ambt van buitengewoon hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Groningen op 25 September 1931. 1931.
- 1934 — The Cornaceae, *sensu stricto*, of the Netherlands-Indies. *Blumea* I (1934) p. 46—74.
- 1935 — Grammatical objections to the international rules of botanical nomenclature, adopted at Cambridge in 1930. *Blumea* I (1935) p. 295—304.
- 1939 — The dates of publication of Blume's *Flora Javae*. *Blumea* III n. 2 (1939) p. 203—211.
- 1939 — A revision of the genus *Phacellaria* (Santalaceae). *Blumea* III n. 2 (1939) p. 212—235.
- 1940 — On some genera of Santalaceae Osyrideae from the Malay Archipelago, mainly from New-Guinea. *Nova Guinea, new Ser., Vol. IV* (194) p. 133—149.
- 1940 — Typologische en phylogenetische systematiek. *Vakblad v. Biologen XXI* (1940) p. 137—145.
- 1942 — In memoriam J. C. Schoute. *Vakblad v. Biologen XXIII* (1942) p. 1, 2.
- 1942 — Typologische und Phylogenetische Systematiek. *Physis. Heft 1. Stuttgart* (1942) p. 52—63.
-